

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 ună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și strătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vënd la Tipografia, soc. pe acțiun

Numeri singuratici à 20 bani se vënd la librăria G. Cârjan, Ploesti

Din chaos — lumină.

(S). E tristă afară din cale situația politică în monarhia noastră. Tristă și îngrijitoare. Chaos în Ungaria, — chaos în Austria. Și nime nu știe, — nu poate ști, că din chaosul acesta ce se va alege. Va mai dăinu el mult, sau în curând vor răsări din el zorile unei vieți noi constituționale, zorile unor zile mai fericite pentru popoarele monarhiei?

Se poate că da, se poate că nu. Evenimentele sînt cam capricioase; uneori se desvoaltă încet, foarte greoiu, alte-ori se desvoaltă repede, și surprinderile vin peste noapte.

De aceea cei interesați trebuie să fie pe grije, să vegheze, ca evenimentele să nu-î găsească nepregătiți, ci să-î găsească gata de a le face față.

Căci evenimentele mai au o însușire curioasă; nu stau pe loc, ci trec cu iuțea fulgerului. Cel-ce nu s'a folosit de ele la timpul potrivit, nu se mai întâlnește cu ele.

E tocmai ca și cu norocul. Și despre noroc se zice, că omul numai odată în viață dă față cu el. De poate pune mâna pe el, bine, de nu, s'a isprăvit, nu-l mai vede.

Cum de s'au desvoaltă treburile astfel în monarhia noastră, că în fiecare moment te poți aștepta la o catastrofă?

Lucrul poate să fie enigmatic pentru mulți, pentru noi însă nu. Noi îl găsim de foarte natural. Lucrurile nu puteau să iee altă desvoltare decât aceea pe care au luat-o.

Sînt păcatele trecutului cari cer ispășire; în cas de necesitate chiar — răsunare. Păcatele trecutului sînt mari și multe. Numărul păcătoșilor: leghioane.

Păcatele trecutului sînt acelea, că nu s'a dat nici o atențiune chestiunii celei mai importante și mai vitale în state politice, — chestiei naționale.

Nu s'a dat în Austria, și nu s'a dat în Ungaria.

În schimb însă s'a dat deplină putere unei singure naționalități să stăpânească în mod nepotric și arbitrar pe celelalte naționalități din Austria, și s'a dat aceeași putere unei alte naționalități, să pună sub genunchi popoarele din Ungaria.

Va să zică, s'au creat din adins stări nenaturale politice, și dincoace, și dincolo. Ar fi însă în contra firei, ca aceea-ce e nenatural să dureze mult sau să dureze chiar în veci. De aceea a trebuit să apară pe plan chaosul în care ne aflăm, ca din el să se nască lumina viitorului.

Nu putem zice, că n'ar fi avut monarhia noastră și oameni înțelepți, puși în fruntea statelor și însărcinați cu conducerea afacerilor. Cum s'ina în templat totuși, că nu s'au ocupat nici acestia cu rezolvarea chestiei, atât de arzătoare, cu chestia națională?

Se poate că li-s'a părut prea grea, și ei s'au simțit prea slabi pentru a o pute deslega. Foarte natural; pentru-că o chestie atât de mare nici nu se poate rezolva în mod unilateral, numai din partea puterii de stat, ci se desleagă cu concursul tuturor factorilor interesați, pe cari însă nime nu i-a consultat, nime nu le-a cerut sfatul.

Se poate însă și aceea, că cei chemați își vor fi zis: chestia națională e o chestie, pe care nu o poate deslega decât timpul și Dumnezeu. Și anume, în felul, că cei tari să mănânce pe cei slabi. Ca la clasa animalelor, unde peștii mari înghit peștii mici. Și se poate, că tocmai din acest motiv s'au creat din adins stări nenaturale politice, dincoace și dincolo.

Rețeta însă n'a fost bună. Dumnezeu nu mai desleagă singur chestiile mari și de viață ale popoarelor; decât numai într'atâta, că le luminează mințile, pa să 'și-le deslege ele singure.

De o înghitare a celor mici de către cei mari, astăzi nu mai poate fi vorba, decât numai între animale, la pești.

Popoarele noastre s'au deșteptat toate la conștiința națională; sînt stăpânite de dorul de viață, așa cum le-a dat Dumnezeu, și nu se lasă să fie înghițite, — nici de voi, nici de silă, — de alte popoare mai mari, fie ele de altcum ori-cât de mici și neînsemnate în concertul popoarelor.

Și popoarele acestea, neînsemnate, nebagate în seamă, cari țin cu atâta tenacitate la viața lor națională, tot ele cer astăzi să se facă lumină din chaosul în care se află monarhia, pentru-că ele știu că lumina e viața, ear' chaosul e întunecul, e moartea.

Și ele știu de unde poate să vină lumină. Dintr'un singur loc poate să vină. Și spre acest izvor de lumină le sînt îndreptați ochii și... așteaptă să fie lumină!

Lumină să se facă!... Lumină vie și de viață dătătoare!

Să vină deci lumina de acolo de unde poate să vină, dela singurul loc înalt, și chestia are să dispară la moment, ca fumul la suflarea vântului.

Un cuvânt, un singur cuvânt dela acest loc înalt, și lumina dorită va înseniina frunțile și va înveseli inimile popoarelor îngrijorate.

Dar' cuvântul întârzie; chaosul se mărește, grijile popoarelor cresc, și cuvântul dorit întârzie! De ce întârzie?

Timpul trece, se apropie ora a douăsprezece și cuvântul întârzie! De ce întârzie?...!

Să nu se știe oare la acest loc prea înalt, că nu dualisme pe termin, nu pacturi și compromisuri dau tărie și vază monarhiei, ci viața, fericirea și mulțumirea popoarelor?

Să nu se știe oare, că tronurile nu se asigură prin acte scrise, nu se pot răzima pe contracte și pe compromisuri, ci pe credința și iubirea popoarelor?

Ba se știe; și de aceea lumină se va face, trebuie să se facă! Trebuie să ni-se rostească cuvântul așteptat, cuvântul: »Cătră popoarele Mele!»

Noi, cei dornici de a auzi acest înalt cuvânt, să veghem, ca trezi să fim, și în bună înțelegere să fim, când ni-se va rostii.

Să ne rugăm, ca să ni-se poată rostii cât de curând.

Să veghem și să ne rugăm!

Sibiu, 3 Februarie n.

Dela curtea română. Din incidentul doliului extins asupra curșei din Sofia și asupra întregii Bulgariei, serata dansantă ce era să se dee ieri, Joi, seara, la palatul regal din București, a fost amînată pe Joi a viitoare. M. Sa Regele Carol a ordonat doliu de curte pe opt zile, pentru defuncta principesa a Bulgariei. Atât M. Sa Regele, cât și M. Sa Regina au trimis lungă telegramă de condolență principelui Bulgariei.

Prigoniri noue. Toate gazetele din capitală publică o telegramă trimisă lor din Oradea-mare, de următorul cuprins:

»Dintre cei cincizeci de studenți români dela Academia de drept, șeptesprezece au publicat o declarație. Tinerii declară că se vor opune pe orice punct, sînt solidari cu Boloș și vor continua lupta în același spirit și cu aceeași însuflețire. Directorul a făcut întrebare pe cale telegrafică la ministrul de instrucție, se încapeă ori nu cercetare în contra acestor șeptesprezece studenți români.

Ei, curaj! dee Vlăsșii! Termină-ți munca începută. Dar' te grăbește că zilele trec, și zilele țăr' sînt cam numărate.

Așa merge!... În ziua întâiu a luni Februarie n. peste 150 de deputați s'au prezentat la cassarul dielei ungurești ca să se ridice cassarul pe zile Febru—Aprilie, și anume, liberali și opoziționali. Numai dintre apponyști nu s'a prezentat nime.

Cum se vede, deputații țin că numai feara a intrat în stare afară de lege, ei nu. Așa mai merge cu — obstrucția.

Tratatulele.

Răspunsul guvernului.

Răspunsul guvernului maghiar, dat opoziției unite din dietă, cu privire la cerutele garanții personale, a provocat mare nemulțumire în cercurile opoziționale. Mulți deputați opoziționali cer acum cu insistență ruperea tratatulelor și continuarea luptei în contra guvernului, cu armele lui mai energice. Mulți chiar dintre băbații de încredere ai fracțiunilor opoziționale, se căsece au și stat de vorbă cu îngâmfatul »pașă» dela Bistrița, când puteau să știe din capul locului, că singurul lucru la care se pricepe Bánffy este — tragerea pe sfară.

Răsele compromisului stau deci foarte rău; și dacă nu se va întempla cumva ceva extraordinar, nu e chip ca împăcarea dorită să se lege, ratifice și sancționeze.

Răspunsul din întrebare al guvernului maghiar e următorul:

1. La pretensiunea opoziției, referitoare la garanțiile personale, guvernul răspunde, că va supune compromisul, dacă se va lega, conferenței partidului liberal, și-și va da silințe ca partidul să-l accepte. Hotărîrea aceasta, luată din partea partidului, va forma garanția pe seama compromisului. Dar' cine va realiza hotărîrea, guvernul nu o poate spune; și nu ia responsabilitate ori garanție nici pentru aceea, că hotărîrea aceasta va fi și respectată.

2. Guvernul nu renunță la dorința, ea pe lângă cerutele de referuși, să se voteze actualului guvern încă și îndemnisarea.

3. Între referințele opoziției se află și una referitoare la asigurarea justei manuări a legilor, așa, ca alegătorii opoziționali să nu fie expuși prigonirilor. Guvernul răspunde, că e plăcut să declare în conferența partidului, că pretensiunea aceasta ar pute fi împlinită (vai, câtă grație! R. »Trib.») Dar' adaugă, că lucrul acesta s'ar face și până acum; și că atît guvernele anterioare, cât și cel actual, au mannat legile în mod just. (Auzi, auzi! Atunci de ce mai pute fi îndeplinită? R. »Trib.») Guvernul mai declară, că nu permite opoziției să influențeze aceste declarațiuni (?).

4. Proiectele de legi despre judecătoria curială în chestii electorale, și despre reuisirea regulamentului de casă, guvernul actual voește să le compună el însuși (va să zică, respinge proiectul lui Apponyi despre judecătoria curială, și elaboratul lui Polonyi despre modificarea regulamentului de casă). Guvernul declară însă, că dacă opoziția ține și mai departe la cererea, ca ambele aceste două legi să le facă guvernul următor, actualul guvern își rezervă dreptul de a preserir noui guvern, ca întâiu să voteze în ambel case legea despre judecătoria curială, dar' se n'o prezenteze Monarhului spre sancționare, până camera nu votează și modificarea regulamentului de casă (colosală — încredere! R. »Trib.»)

5. Ce se atinge de reuisirea legii de incompatibilitate, măsurile necesare cu privire la legile vicinale, delăturarea miserilor administrative, guvernul declară, că va supune aprecierii confe-

renței de partid pretensiunile opoziției, de oare-ce despre ele s'a făcut vorbă și în parlament. Reuisirea legii de pensiuă însă nu o va amîni guvernul, pentru-că despre ea n'a fost vorbă niciodată în dietă; prin urmare, regularea acestei chestiuni, are să fie problema guvernului ce vine, careuia actualul guvern nu voește să-î lege mâinile.

Așa zice guvernul maghiar!

Am reproduș întregul sau răspuns, din două motive. Întăiu ca să se vadă din el că Bánffy e tot cel vechiu, omul ce ține la admirabilul cinism, singura notă caracteristică a actualului guvern; al doilea: ca să putem constata, că referitor la modificarea legii electorale guvernul nu face nici o declarație, prin urmare nici opoziția nu i-a pus nici o condiție de natură aceasta. Cu alte cuvinte, aveu dreptate foile guvernului când scriau, că modificarea legii electorale și lărgirea dreptului electoral nu o dorește nici opoziția, din puncte de vedere mai înalte de stat, fiindcă atunci ar intra și naționalitățile în parlament. Luăm act, ca să se știe.

Închiderea Reichsrath-ului.

— Motivele prorogării. —

Am anunțat ieri pe scurt, pe baza unei telegramă, că reichsrath-ul din Viena a fost prorogat, la dorința Monarhului, pe timp nedeterminat.

Prorogarea a fost primită cu surprindere mare, fiindcă nime nu era pregătit, că ea va urma atît de curând, și toți o așteptau abia pe astăzi, Vineri, și anume, după ședința a doua din zi, care era proiectată pe după amiază, ca ședința de seara. Motive grave trebuie deci să au intervenit și au precipitat închiderea reichsrath-ului, în mod atît de grăbit.

Autograful, cu care se declară reichsrath-ul de prorogat, e remarcabil, pe lângă graba cu care a fost publicat, încă și din acel punct de vedere, că în el nu se face amintire cu nici un cuvânt despre aceea că până când rămâne reichsrath-ul prorogat. O nedumerire nespūsă a cuprins deci pe toți deputații reichsrath-ului înaintea cărora stă acum un viitor nesigur. Unii cred că nici nu va mai fi convocat reichsrath-ul, până la toamnă, ear' alții susțin, că trebuie să se convoace după Paști, pentru-ca să se poată face alegerile de membri în delegațiuni.

Despre motivele prorogării grăbite, N. W. Tgbl. scrie următoarele:

»Nu trebuie să fie omul prooc, pentru a ști și a înțelege, care scop mai apropiat, cu privire la închiderea reichsrath-ului, a fost ținut în vedere din partea guvernului. Cel mai simplu om din Austria va ști, că înainte de toate e vorba de o încheiere definitivă a pactului ce Ungaria, de stat, pe baza finală a acestui contract, de stat, pe baza §-lui 14. Terminată odată această operă, poate să fie luată în vedere și o altă eventualitate, adevă, netezirea terenului pentru o nouă viață constituțională, a terenului unei înțelegeri, pe care să se poată întîlni partidele astăzi dușmănite.

Scăpat de apăsarea partidelor, guvernul crede că va pute pune înaintea popoarelor ce se ceartă, câte o hârtie albă, ca să-și scrie dorințele pe ea, dintre cari guvernul acordă cât vrea și aceea ce-î place, ori apoi, prompt pe §-ul 14, le pune la dosar până la altă dispoziție. Că oare acest sentiment de forță și de potestate va aduce roadele deșteptate, — e un lucru care se va ști abia mai târziu. Se cere un optimism, pentru a nu zice un curaj special, ca să aștepti rezultate pe calea aceasta, când cunosți dispoziția alegătorilor singuraticilor țeri și situația confusă a politicii austriece. Un act serios, istoric s'a săvîrșit astăzi!

Din ultimele cuvinte ale lui N. W. T. s'ar pute deduce, că în actuala sa formațiune, reichsrath-ul nici nu va mai fi convocat.

Natural, că gazetele maghiare aduc prorogarea în legătură cu stările politice din Ungaria, și află motivul prorogării în nesuccederea legatului compromisului multcîmberea.

În parte pot să aibă și ele dreptate; dar' adevăratul motiv e acela, că — la Viena se pregătește ceva!

Moartea principesei Bulgariei.

Asupra morșei A. S. principesei Maria Luisa a Bulgariei, au sosit din Sofia următoarele amănunte:

Alteța Sa suferea, încă de cătăva vreme, de un puternic acces de influență; în timpul din urmă se produsese o ușoară îmbunătățire, care din nefericire n'a putut fi menținută. Între acestea s'a apropiat momentul facerei. În ajunul facerei, s'a declarat o pneumonie dublă, care a fost cu neputință de combătut, ceea-ce a făcut ca după naștere, starea boalei regretatei principese să devie foarte critică.

Alteța Sa a primit atunci sfânta cuminecătura.

În cursul zilei și al nopșei boala a mers agravându-se, și după o dimineață desperată principesa Maria Luisa și-a dat sfîrșitul la ora 11 și 10 m. din ultima zi a luni Ianuarie n.

Eată și o scurtă notiță biografică a defunctei principese:

Principesa Maria Luisa-Pia-Teresia de Parma este fiica cea mai mare a ducelui Robert de Bourbon, infant de Spania, duce de Parma, și a principesei Maria-Pia des Grăces, prinsesă de Bourbon-Sicules, moartă în 1882. Principesa Maria Luisa de Parma s'a născut la Roma, în 17 Ianuarie 1870, avea deci de abia vârsta de 29 de ani. S'a măritat la 20 Aprilie 1893, la villa Pianore, în Florența, cu Ferdinand, duce de Saxa-Coburg, principe al Bulgariei. Primul fruct al acestei uniuni a fost principele Boris, născut la Sofia, în 1894, Ianuarie 18. Al doilea fiu al suveranilor bulgari este principele Ciril, născut la Sofia, în 3 Noemvrie 1895.

Defuncta principesă are șeptesprezece frați și surori, în mare parte năcuți dintr'o a doua căsătorie a ducelui Robert de Parma cu principesa Maria Antonia de Braganța.

O telegramă din Sofia, relativă la moartea principesei Bulgariei spune, că profesorul Dr. Neuser, chemat din Viena, a găsit pe principesa Bulgariei deja moartă.

Toți șefii de stat au telegrafat condolențele lor prințului Bulgariei.

Prințul Ferdinand a suferit mult timp lângă cadavrul soșiei sale. Mulțimea încunjoară palatul. Orașul e imbandierat cu drapele de doliu. Ducele de Parma a plecat la Sofia. După o altă versiune cauza morșei a fost febra puerperală, de care principesa fusese salvată la prima facere, grație profesorilor chemați din Viena.

Din parte oficială s'a dat următorul buletin asupra decesului principesei:

»Alteța Sa Regală principesa Maria Luisa a Bulgariei a murit astăzi la 11 ore și 10 minute de dimineață, în urma unui oedem al plămînilor, după o bronșo-pneumonie de natură gripală, de care Alteța Sa Regală suferea de cătăva zile». Sofia, 19 Ianuarie 1899.

Semnați: profesorul K. Herzfeld; Dr. L. Zolotovici; Dr. S. Ludwig.

Corpul principesei a fost transportat în salonul roșu. În fiecare minut prințul merge în fața cociugului. El este foarte abătut, dar' arată un curaj mare, dă instrucțiuni și ia dispozițiuni fără odihnă.

Până la miezul nopșei, palatul era plin de locuitori ai capitalei, voind să se înscrie în registrele palatului. Toată lumea, bătrâni și tineri, femei și copii, plâng fără încetare.

Se prepară biserica Sf. George, biserica unde au fost depuse rămășițele mortuare ale prințului de Batenberg, ca

aici să fie înmormântată defuncta principesă.

Ziarele au apărut cernite. Despre ultimele momente ale decedatei se scriu următoarele: Princesesa era în agonie și publicul nu știa încă nimic despre starea sa. Dimineața, princesesa recăpătase conștiința și a primit sfânta cuminecătură. Micii principii și-au luat atunci rămas bun dela princesesă. Prințul nu s'a despărțit de patul augustei bolnave. Princesesa nou născută a fost botezată în religia catolică, cu numele de *Clementina*, ear' nu *Nădejdea*, cum se credea.

Societatea „Petru Maior“.

— Raport pe anul 1897/98. —

Dela societatea „Petru Maior“ din Budapesta primim raportul general pe anul administrativ 1897/8 — al 36-lea an dela înființarea societății. E primul raport acesta după volnicul act al guvernului, prin care s'a fost suspendat activitatea societății și ne place să credem, că în primul rând reculegerea puterilor stânginate de guvern a consumat străduința membrilor în contul activității și progresului dela societate. Frământările din sinul tinerimei noastre apoi au adus cu sine schimbări peste schimbări în conducerea societății și aceste încă au fost în defavorul societății. Dacă peste acestea am trece ușor la ordinea zilei, nu putem să lăsăm ne-remarcată nepăsarea, la tot cazul condamnabilă, a tinerii cari nici nu se înseruă în membri, căci care nu zice presidentul soc. în raportul seu general:

„Înt'r'adevăr, revolta trebuie să te cuprindă când știi, că la unica societate a studenților universitari români din această țeară, abia sînt membri a treia parte din studenții din Budapesta.“ (Din 182 studenți abia 59 au fost membri la societate!)

Dar' noi, cari cunoaștem dorul de muncă, cunoaștem entuziasmul și iubirea de progres național a tinerilor nostri avem nădejde, că și șirurile lor se vor strînge și cu drag vor alergera la sinul societății „Petru Maior“, pentru-ca din nou rodnică activitate să desvolte spre fala întregului nostru neam românesc.

Din raportul general remarcăm ca pe cele mai însemnate momente din viața și activitatea ei în anul 1897/8 următoarele:

La 19 Maiu 1898 membrii societății au aranjat o serată literară-musicală sub patronajul Il. Sale dlui Dr. Alexandru Mocsonyi de Foen. Succesul atât moral, cât și material a fost mare, sprijiniți fiind tinerii de întreg publicul românesc; dar' mai ales prin un dragălaș grup de domnișoare, care din depărtări au alergerat ca să deie pregrațiosul lor concurs la serată.

Biblioteca societății s'a sporit considerabil prin valoroasa donațiune a doamnei v. d. *Alexandru Roman*, care a dăruit 498 opuri în 520 volume.

Pentru-ca legăturile între societatea română și tinerii din Budapesta s'au de-venit tot mai intime, la stăruința mai

multor onorațorii români din Budapesta, comitetul societății a primit însărcinarea și a aranjat în cabinetul de lectură al societății și un cabinet separat pentru inteligența română.

Însemnătatea acestei dispoziții nu mai are lipsă de comentariu.

Tot aici trebuie să amintim concludul laudabil al societății, conform căruia la finea raportului s'a anexat *statistica tuturilor universitarilor români din patrie*, aflători pe la diferite universități și academii din țeară și din străinătate.

În special raportul cuprinde următoarele: Pe pagina primă încadrată în negru se anunță încetarea din viață a metropolitului *Miron Romanul*, fost membru onor al societății.

Urmează apoi biroul societății și raportul general al presidentului Drd. Victor Onișor.

Din partea specială extragem următoarele date:

Membrii societății: Ordinari 59, extraordinari 3, onorari 35, fondatori 36. În total 160.

În **cabinetul de lectură** societatea a avut la dispoziție 34 ziare și reviste.

Biblioteca s'a înmulțit în decursul anului prin donațiuni cu 559 opuri în 583 volume astfel, că la finea anului starea bibliotecii a fost: 2068 opuri în 2647 volume.

Binefăcătorii societății și în anul acesta au sprijinit societatea cu suma de 505 fl. 60 cr.

Averea societății la începutul anului a fost în total de 5258 fl. 11 cr., ear' la finea anului de 5900 fl. 43 cr., astfel dar' crescământul anului a fost de 642 fl. 32 cr. Adăugând la averea societății și prețul cărților ce le are în depozit și apoi inventarul și pretensiunile, avem suma de 6915 fl. 16 cr., care o reprezintă averea totală a societății.

Din raportul comisiei literare aflăm, că în decursul anului întreg abia s'au prezentat 8 lucrări, dintre care 6 au fost primite și cetite în ședințele societății. Această prea modestă activitate e scusată încâtva prin faptul, că comisia literară n'a funcționat 3 luni de zile din cauza schimbărilor de presidenți și membri în această comisie.

Raportul despre corul societății ne înveselește prin împărțirea ce ni-o face, că membrii lui au fost zeloși și s'au afirmat demni la serata din 19 Maiu.

În tot decursul anului societatea a ținut 29 ședințe, dintre care 2 generale ordinare, 2 generale extraordinare, 21 ordinare săptămânale, 2 literare și 2 mixte.

Din valoroasa statistică a tuturor studenților români universitari înscrși pe anul 1897/8 extragem următoarele date:

În total au fost înscrși la universități și academii 435 studenți români născuți în Ungaria, Ardeal și Bănăt, adăugând însă la aceștia și pe voluntarii și rigorosanți, numărul lor se urcă la 500.

După facultăți se împart:
La teologie 19 la jură 272, la medicină 65, la filosofie 29, la tehnică 20, la farmacie 4, la belearte 3, la camerele

1, la montanică 11, la silvicultură 5, la agronomie 3, la comerciale 3.

După comitate. Din Caraș-Severin sînt mai mulți (50). După raportul locuitorilor însă comitatul Brașovului stă la primul loc (la 1637 locuitori români un universitar) și comitatul Ciuc și Hunedoara mai la urmă (la 14.500 respective 14.030 locuitori români un universitar).

Tinerii români studiază în Austro-Ungaria la 16 universități și academii, ear' în străinătate sînt 14, în Lipsca, München și Stuttgart. V. C. O.

Cronica zilei.

Sibiu, 3 Februarie n.

Pentru monumentul lui Șaguna. Din *Iertof* ni-se scrie, că tinerimea plugarilor Români de acolo a dat a 3-a zi de Crăciun un concert împreună cu teatru, și s'a jucat și jocurile naționale, »Călușerul« și »Bătuta«. Venitul acestui concert a fost 26 fl., din cari s'au detras 16 fl. spesele avute, ear' 10 fl. s'au trimis Venerabilului consistor archidiececan din Sibiu, meniți pentru monumentul nemuritorului răposat metropolit Andreiu Șaguna.

— **Cântări ocazionale, dedicate metropolitului Șaguna**, adunate de *Maria Cunjan*, Sibiu, 1898. Sînt 8 poezii. Prețul 10 cr. Venitul curat este menit pentru monumentul lui Șaguna, precum o arată inscripția broșurei: Obolul s'era-cului la monumentul »Marelui Andreiu«.

Adunarea generală a »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«, precum ni-se scrie din *Racovița*, s'a ținut la 25 Decembrie n. a. tr. în acea comună. »Din acest prilej am avut de oaspeți pe presid. Reuniunii dl D. Comșa, asistat de secretarul V. Tordășianu și de cassarul E. Verzariu, părințele protopresb. I. Căndea (Avrig), preoții Doican, Mateiu și un însemnat număr de fruntași din comunele învecinate. Adunarea generală, deschisă prin un frumos discurs plin de învățări, al dlui president — la propunerea p. Căndea, a luat raportul general despre activitatea comitetului în 1897 la cunoștință, a dat comitetului absolutul pentru socotile pro 1897, ear' la propunerea dlui Irimie Răduț, notar cere, adunarea votează mulțumita și recunoștința sa comitetului central pentru zelul și devotamentul, cu care conduce trebile acestei Reuniuni folositoare obștei românești.

Onorabilul institut de credit și economii »Albina«, care an de an votează Reuniunii câte un ajutor de 100 fl. i-s'a votat mulțumită; în cele din urmă adunarea exprimându-și regretul pentru membrii decedați în 1897, a purces la alegerea alor 3 membri în comitetul central în locurile devenite vacante prin decedarea regretatului Dr. Aurel Broțe și prin depărtarea de pe teritorul comitatului a domnilor George Bobeș, paroch și T. L. Albini. Totalitatea voturilor o a înrunit d-nii Pantaleon Lucreția, căp. c. și r. în pensie; Dr. Ioan Stroia, prof. semin. și Romul Simu, inv. pens. și cunoscut apicultor.

În conformitate cu programul pres. D. Comșa a ținut apoi o vorbire instructivă despre cultura fânătelor și despre prăsierea vitelor. La acest obiect folositor au luat cuvântul p. Val. Florian, Căndea, Doican etc. Pentru-ca legătură strînsă să se creeze între economii nostri și între Reuniunea agricolă, s'a pus basă în Racovița la o »Tovărășie

agricolă«, care și-a pus în frunte pe p. Val. Florian de president al direcțiunii și pe not. Irimie Răduț de president al consiliului de supraveghere. Între problemele tovărășiei se numără procurarea unei grape de mușchi și a unei mașini de sămănat.

P. Florian și dl Răduț, cari mult au ostenit pentru buna reușită a adunării privească în rezultatele obținute meritata recompensă. De pe *Ölt.*

Ședința publică vor ține societățile de lectură »Ioan Popasu«, dela gimnaziul român gr-or. și dela scoala comercială superioară din Brașov, Duminecă, în 24 Ianuarie st. v. 1899, în sala festivă a gimnaziului. Începutului la 3 ore p. m. Din venitul curat jumătate este destinată pentru »masa studenților«, ear' cealaltă jumătate se va împărți între ambele societăți. Oferte marimoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita în public.

Programul ședinței este următorul:
1. Cuvânt de deschidere, rostit de președintele societății dela gimnaziu profesorul N. Puican. 2. Caprivi-Marsch, de O. Teich, executat de orchestra studenților. 3. »Prin ce mijloace își poate asigura un popor mai bine existența sa«, disertație cetită de G. Bărescu, clasa III. comp. 4. În pădure, cor de bărbăți de N. Popovici, executată de corul societăților. 5. La icoană, de Al. Vlăduț, declamată de N. Danielopol, clasa VI. gimn. 6. Romantă, pentru violină solo de I. Cl. Iuga, acompaniată de orchestra studenților. 7. »Musica românească«, disertație de Vlad Banciu, clasa VIII. gimnazială. 8. a) Foaie verde pup de crin; b) De »ți-s' bade dragă, coruri bărbătești de T. Popovici, executate de corul societăților. 9. Tiganul la vînat, anecdotă de Th. Speranță, declamată de N. Crăciun, cl. III com. 10. Hora Sinaiei, marș de Mazalik, executat de orchestra studenților.

Numărul studenților universitari din Ungaria. În anul curent școlastic, în primul semestru au fost înscrși: La universitatea din Budapesta 4866 ascultători ordinari și 507 extraordinari; la univ. din Cluj 970 ordinari, 167 extraordinari. La tehnica din Budapesta 1564 ordinari, 30 extraordinari. La academiile de drept 1352 ordinari, 63 extraordinari. În total 9459 studenți universitari.

Fața de anul trecut școlar la universitatea din Budapesta sînt cu 325, la cea din Cluj cu 90 ascultători mai puțin. La academiile de drept cu 60 și la tehnica cu 190 mai mulți.

Hymen. Dl N. Teacă Poenaru, din Stăncășeni-Tutova, și domnișoara *Lucreția Coltofeanu*, din Brețeu, fidanțați.

Desarmarea generală. Se scrie, că la fabrica de arme din Spandau se pregătesc cu grabă mare puști de un nou sistem, destinate pentru armata germană. Împăratul Germaniei în zilele trecute a și *distins* pe 2 lucrători pentru meritele câștigate la lucrările ce se fac pentru noile puști.

Premiul comunei Petrovoselo. Reprezentanța comunei curat românești Petrovoselo (com. Torontal), după-cum am raportat la timpul seu, și-a permis »patriotismul«, spre rușinea neamului, ca din prilejul *milleniului* să voteze un premiu de 1000 coroane pentru cea mai bună carte de școală din care copiii Românilor să învețe — *limba maghiară*. Premiul a fost trimis la academia maghiară din Budapesta, care a eșeris concursul. Eată numele concurenților la acest premiu: Prof. *Vasile Goldiș* și *Koos Ferencz*: »A doua carte pentru de-

prinderea limbei maghiare«, Brașov 1894 și »Abedar și antăia carte pentru deprinderea limbei maghiare«, Brașov 1897. II. *Marosán Victor*: »Magyar-román nyelvtan«, Budapesta 1892. III. *Bugnariu Gyula*: »Magyar nyelvkönyv« (4 părți, manuscris) și *Kalmár Elek*: »Magyar nyelvkönyv oláhjarkú népiskolák számára, vezérkönyvvvel« (manuscris).

Comitatul Caraș-Severin nu are de present nici vicecomite nici protonotar. Primul a murit, al doilea din îndurarea lui Bánffy s'a făcut deputat dietal. Ziarele ungurești se grăbesc cu lista candidaților, pe care au ticluit-o astfel: La postul de vicecomite îl au pe fisogăbirul Lugojuului, pe Cornel *Podhradzsky*, — în locul al doilea pe *Fialka Károly*, fisogăbirul din Orșova. La postul de protonotar e singur Aurel *Isskutz*, protopretorul din Teregovă. La Lugoju ar veni atunci ca solgăbirul vicenotarul comitatului Ioan Millutinovic și la Teregovă pretorul de acolo Jarmay Antal.

Vorba este numai că nu ziarele ungurești, fără alții sînt chemați să aleagă.

Shakespeare în Ila-murășană. În comuna remănească Ila, lângă Zam, s'a rătăcit o ceată de teatraliști unguri »vandralăi«. Meritul acestor »artiști« și fala Ilei că-i are, se bazează pe faptul minunat, că aceștia au reînviat pe marele Shakespeare, mort de mai bine de 200 de ani. Și asta o spun artiștii serioși, căci eată afluș teatral în traducere fidelă, ce l-au lipit pe colțurile stradelor:

Teatrul unguresc din Ila.

Din grația lui Dumnezeu în anul Domnului 1899, luna Ianuarie.

Se aduce la cunoștința p. t. publicului de toate clasele și sexele, că Duminecă va fi ce n'a mai fost: societatea noastră va reprezenta drama renumită a vestitului Wilhelm »*Sekszepéri*«.

»*Romeo și Iulia*«.

Se atrage deosebita atențiune a p. t. publicului la faptul, că autorul *inecă* va asista la producțiune.

Curat vorba aluia, că: Ungurul e cu spiritus.

Fundațiunile Archiducelui Frideric. Din prilejul izbucnelor de 50 ani al Monarhului, Archiducele Frideric a donat 90.000 coroane ca fundațiuni pentru oficerii și suboficerii regm. de infanterie nr. 52, a regm. de dragoni nr. 9 și pentru oficerii și suboficerii corpului al 5-a de armată.

O rugare către economii de oi.

Atragem atențiunea binevoitoare a economilor nostri de oi asupra următoarei rugări, ce ni-se trimite spre publicare: »Rog pe on. proprietari și economii de oi români, cari posed și cultivă rasele de oi mai jos notate, să binevoiască a-mi da niște informațiuni asupra lor: 1. Rassa de oi cu lăna mare, ai cărei berbeci au coarnele răsucite în sus (nu orizontale), care pe ungurește se numește »*Răczka*«, cum se numește în partea locului de cătră cultivatorii ei români? 2. Dacă ea este indigenă, ori a fost importată în partea locului din altă parte, și de unde, prin cine și când? 3. Dacă există o deosebire între oia bérșană și furcană, și sub ce raporturi există acea deosebire?« — Informațiunile rog a le trimite pe adresa: George Maior, profesor de agricultură în București (Str. Tudor Mitu 25).

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Măiestrii reportajului.

»Un cîmătograf, a zis dl *Melchior de Vogiat*, care arată în câteva momente diverse contorsiuni ale omnirii, acesta e tipul pe care un jurnalist bine făcut se încearcă a-l realiza. Curiositatea publică cere din ce în ce informațiuni depline și rezezi, după moda americană: antreprenorii acestei mari industrii caută firește a furnisa ceea-ce li-se cere«.

Cu toate aceste acum 50 de ani nimeni n'ar fi cutezat a bănuși până unde va merge cutezanța și energia ziariștilor și în special a reporterilor. Când la 1803, Bonapart, prim consul pe atunci, ceru să i-se deo o listă de toate jurnalele publicate în Franca, aceste nu erau în un număr mai mare de 15, printre care *Les Débats*, și nu aveau mai mult la un loc de 25.514 abonenți sau cumpărători. Cifra derisorie azi, când foile de 5 bani din Franca, de pildă, au un tiraj de un milion de numere pe zi! Acest rezultat se datorește transformățiunii sociale ce se împlinește sub ochii nostri, Opinia e constituită acum din opinia tuturor. Jurnalul trebuie deci să se adreseze tuturor. Aceasta l'a silit să și schimbe obiectul și metoda. Înainte se adresa unei elite care avea timpul de a urmări discuțiuni abstracte ori a gusta delicatețelile unei bucăți literare. Azi presa se adresează unui public imens și aferat, care-i cere informațiuni. Ea trebuie să-i deo fapte, mereu fapte.

Pentru această lucrare nouă trebuiau lucrători noi; necesitatea i-a produs: ei se numesc reporteri.

Riporterul nu e ziaristul prudent care și caută frazele și cugetă adânc asupra unui articol; e vînătorul care miroasă știrea cea nouă, o descopere, o gonește, pune mîna pe ea și o aduce caldă încă, apoi pleacă după altă pradă. Nu i-se cere stil, ci picioare, ochi ageri, iuteală. Va pute fi căt de ignorant, cu condițiune de a pricepe ori-ce.

Cel dintăiu reporter care a îndeplinit o misiune extraordinară care a pasionat toate popoarele a fost, firește, un American, prea cunoscutul Stanley. Acesta nu era pe la 1869 decât un corespondent al lui *New-York-Herald* și se afla în Spania când directorul acestui mare ziar îl chemă prin telegramă la Paris, pentru a-l însărcina să caute pe Livingstone în centrul Africii.

— Lumea îl crede mort, — zise directorul, — eu cred că trăește, că-l poți găsi și te trimis să-l cauți.

— Te-ai gândit, domnule, căt va costa? —
— Ve-i lua mai întăiu 25.000 franci; când îi vei isprăvi vei face o trată pentru mare ziar și vei avea a treia, și așa mai departe; dar' trebuie să-mi afli pe Livingstone. — Să mă duc direct după dînsul? —

— Nu: vei asista la inaugurarea canalului de Suez. De acolo vei merge pe Nil în sus. Vei descrie tot ce vei vedea mai important și ne vei face un »călăuz« pentru turiști.

Te vei duce apoi la Constantinopol, unde te vei informa asupra neînțelegerilor ce există între Sulfan și Ke-

div. Apoi... stai puțin. Vei trece prin Crimeea și vei visita câmpurile sale de luptă; apoi vei trece prin Caucaș până la marea Caspică: se zice că o expediție rusească trebuie să plece de acolo la Khiva. Pe urmă vei merge în India trecînd prin Persia; vei pute scrie dela Persepolis o scrisoare interesantă. Bagdadul e în drumul d-tale; vezi ce fac cu drumul de fer din valea Eufratului; și când vei ajunge în India îmbarcă-te pentru a merge la Livingstone. Probabil pe atunci va fi pe drum spre Zanzibar; de nu, du-te în interior și caută-l până-l vei găsi. În fine, dacă a murit adu-ne știri pozitive dela dînsul. Acuma, bună-seara și D-zeu cu d-ta.

— Bună seara. Voi face tot ce va fi omenește posibil pentru a isbiti.

Isprăvind povestirea acestei convorbiri, Stanley adaogă: Eram angajat de ziar pentru a mă duce ca corespondent ori-unde. Trebuia să plec sau să renunț la angajamentul meu. Am plecat.

Dintre corespondenți sînt de relevat cei militari.

Printre aceștia se distinge figura lui Arhibald Forbes dela *Daily News*, celebru fiindcă scrie tot atât de bine pe căt de bine vede, și vede mai bine decăt ori-cine, căci are intuițiunea lucrurilor militărești.

Are un simț genetic extraordinar, știe totdeauna care e punctul important unde trebuie să se afle, poate sta 48 de ore călare, are darul de a trece prin scenele de măcel cele mai cumplite fără a căpăta o șgărietură. Deși a asistat la multe bătălii, Arhibald Forbes a scăpat nerănit. Dar' prin ce primejdii n'a trecut? A fost de nenumerate-ori arestat

ca spion și în timpul Comunei era să fie executat.

În schimb el a rēzut pe mulți colegi ai seii răniți sau chiar uciși. Astfel în cursul războiului din 1878 trei corespondenți fură uciși, patru grav răniți.

Dintre reporterii militari francezi vom cita pe Paul Seguin, asasinat de un fanatic musulman în timpul campaniei din Tunisia; Olivier Pain mort în pustul egiptean umblînd după Mahdi, pe Pognon care a făcut întreaga campanie din Tonkin, alături cu trupele, cel întăiu la avanposturi. El fu rănit în timpul războiului ruso-româno-turc dela 1878.

Cheltuelile acestor misiuni speciale sînt naturalmente considerabile. Fiecare telegramă de pe cîmpul de războiu la 1878 costa 800 franci. Un corespondent al »Agenției Reuter« trimise într'o singură zi o telegramă de 300 cuvinte, total 6450 fr.

Din fericire războiul se întrepruete câte-odată și actualitatea depărtată nu oferă nimic. Totuși cîmpul deschis activității reporterilor e încă destul de vast ca materialul să nu lipsească niciodată.

Nu e vorba numai de a culege despre faptele zilnice informațiuni grăbite, de a aduna documente ori ipoteze asupra evenimentelor multiple ale vieții cotidiane. Jurnalistul dibaciui vrea să prevadă sau să ghicească evenimentele ce se pregătesc. Și de aceea se duce să întreb pe acei care pot prin acțiunile, prin ideile lor să se întărie ori să grăbească mersul omnirii.

Interviewul e o artă care cere, afară de inteligență, un fel de dar de ghicire.

Ziaristul care face un interview trebuie să priceapă subînțelesurile, să provoace mărturisiri nevoite, să interpreteze gesturile, să cetească pe figura persoanelor.

Sînt jurnaliști cari au devenit celebri numai prin interviewurile lor. Astfel Chincholle, J. Auret, Calmette și mai ales J. H. Smith, supranumit regele reporterilor.

Despre aceste se povestește următoarea anecdotă.

Guvernul îi refuzase într'o zi o carte de invitațiune la înmormântarea generalului Barker. Smith nu se sparie pentru atât. Se urcă pe acoperemîntul casei mortuare, pētrunde prin coș în odaia unde se afla cosciugul. Acolo zărește într'o pălărie pe un scaun, un teanc de hârtie. Minune! Era tocmai discursul pe care păstorul trebuia să-l pronunțe în fața mormîntului deschis.

Smith dă fuga la imprimaria ziarului și, pe când la ora solemnă, păstorul, incurcat, improvisează la cimeter, câteva frase banale, rostite din greu, reporterul îi oferă un exemplar al ziarului seu care conținea discursul funerar pregătit cu multă trudă!

Riportajul astfel practicat e viu și pasionant. Poate aduce multe servicii, dar' atrage și multe primejdii. E adresată curiozității noastre și contribuie la crea curențe factice și starea de agitațiune febrilă ce caracterizează societatea de azi.

La Reuniunea sodalilor români din Sibiu. s'au înscris de membri ajutători domni: George Borza, notar, Viștea-de-Jos; Ludovic Fronius, ospătar; Camillo Petri, directorul firmei comerciale »Concordia»; Krassowski Rezsó, comerciant; Emil Kirscher, ospătar; Ioan Vlad, paroh în Șaldorf; Teodor Mayer, friser; Carl Enters, ospătar; Ioan Vișa, proprietar și Nicolae Gogan, comptabil; ear' de membri ordinari: Ioan Stancu, sodal cojocar; Iacob Boba, sodal lăcătuș; Nicolae Mihaiu, sodal lăcătuș; George Apolzan, sodal bărdăș.

Români în Congo. Cetim în *Tim-pul* din București: Acum câteva săptămâni au sosit mai multe scrisori dela un Român, fost oficer în armata noastră, ear' actualmente în serviciul statului liber Congo (belgian) în centrul Africei.

Mare a fost mirarea celor cari au aflat că un Român s'a dus tocmai pe acolo, precum mult s'a mirat și alții despre tinerul Bucur Pop, care servește în armata franceză și a luat parte la campania din Madagascar.

Acum ne vine însă o altă veste; dl Ludovic Dăuș, tinerul poet destul de cunoscut în capitală, a fost angajat ca magistrat de către societatea pentru civilizarea Congului belgian. Dl Dăuș va avea un salariu de 8400 lei pe an și e angajat pe termen de trei ani. Afară de asta d-sa va avea casă și masă în localitate, unde va fi trimis. La expirarea termenului de trei ani, i-se va acorda un concediu de 6 luni, după care de va voi se va reangaja.

Împreună cu dl Dăuș s'au mai angajat încă doi Români, al căror nume nu-l cunoaștem încă.

Plecarea va fi în luna Aprilie mai întâiu la Bruxelles și de acolo în statul Congo.

Transportul e pe seama companiei belgiene.

Plecarea în Aprilie e socotită înadins, pentru-că atunci începe în Congo sezonul mai rece și europenii se pot mai lesne obișnui cu clima de acolo, pentru-ca apoi se devină mai rezistenți la căldurile mari de vară.

Numele de Români începe dar' se străbată până în regiunile cele mai sălbatice ale lumii.

Știri mărunt. Din spitalul de garnizoană din Buda au desertat soldații Furtak Ferenc și Tomesz János.

— Constantin Schuster, episcopul din Vaș zace greu bolnav.

— O minune s'a întâmplat în Chiohinda-mare: juristii maghiari cu spriginul oelor dela tribunal aranjează un bal la care n'au invitat pe cohnpatrioții lor — pe *Fidani*. Asta e grozav!

— Reprezentanța orașului *Vérșet* a ales pe Szilágyi Dezső cetățean de onoare.

La
Abonament lunar
pentru
Februarie st. vechiu
invită
Administrația ziarului „TRIBUNA“.

VIAȚA SOCIALĂ.
Din Șomcuta.

— 30 Ianuarie 1899.

Petrecerea îndatinată a »corului plugarilor români» din Șomcuta-mare s'a ținut în 18 l. c., în sala școlii confesionale române din loc. Această petrecere devine din an în an mai plăcută și cercetată, nu numai de poporul fruntaș, ci și de inteligență, care cu mare dragoste spriginește corul plugarilor. Nu se poate descrie, cu câtă afabilitate prietenească, dragălașele domnișoare dansau alături cu harnicele Româncuțe țerance, ear' tinerii cavaleri inteligenți asemenea s'au întreceau în joc cu flacăii plugari, încât își venia a zice:

„Mândri's, Doamne, mândri zău,
Lasă-mă să merg și eu“.

Scopul acestor petreceri populare e recunoscut astăzi de bun de tot natul, care dorește înaintarea în cultură și viața socială a poporului nostru.

Coriștii mei plugari au făcut o plăcere publicului cântând »Foaie verde de trifoiu», »Cântecul marinarilor» și »Căt e țeara românească». Sânt mândru de progresul făcut în cântare cu acest cor, cu care în sf. biserică știm executa misa toată, ear' la ocaziuni de veselie știm 19 bucăți de cântări naționale. Necazul cel mai mare e, că de multe-ori nici pentru bani nu ni-se dau de câtră unii d. d. compositorii piesele, cari ne-ar conveni mai bine.

Din venitul curat de 57 fl. 56 cr. jumătate a intrat în fondul Reuniunii, ear' jumătate în suma de 28 fl. 78 cr. s'a împărțit așa:

»Foaia Poporului» pe 1/3, an la 4 coriști 4 fl. »Gazeta Transilvaniei» nrii de Duminecă pe anul întreg la 4 coriști 8 fl. Pentru procurarea de compoziții 3 fl. La membrii activi ai corului 13 fl. Pentru postă cu procurarea de note și abonarea foilor 78 cr.; la olaltă 28 fl. 78 cr. Au suprasolvit: Ioan Sêrb, proptop 50 cr.; Elia Pop 50 cr.; vîd. Ghiș 50 cr.; Gavril Mic 50 cr.; Carol Cseh 50 cr.; Iosif Szegedi 50 cr.; Ioan Kovács 50 cr.; Vasiliu Dragoșiu, adv. 50 cr.; Nicolau Nilvan, adv., preș. reun. 1 fl.; Barna Benő, not. opid. 50 cr.; Iosif Popolezy 50 cr.; Dr. Victor Nilvan 1 fl.; Dr. Vasile Gyurko, adv. 3 fl.; Teodor Boacsányz 2 fl.; Atanasiu Lupan, inv. 1 fl.; Vasiliu Buda, cas. reun. 2 fl.; Alexandru Colceriu, med. cerc. 50 cr.

Primească deci pe această cale mulțumita noastră publică.

Elie Pop,
cond. corului plugarilor.

Din Nășeud.
Ni-se trimite invitare la balul ce-l va aranja corpul profesoral dela gimnaziul superior fundational din Nășeud la 11 Febr. n. 1899 în sala de gimnastică dela gimnaziu. Începutul la 8 ore seara. Prețul de intrare de persoană singuratică 1 fl., de persoană în familie 80 cr. Venitul curat este destinat în favorul fondului școlarilor morboși. Suprasolvirile și ofertele marimonioase se vor publica cu mulțumită în raportul gimnasial.

Din Blaj.
Primim invitare la balul filantropic »pentru studenți lipsiți în cas de morb», ce se va ține în 11 Februarie a. c. în »Hotelul Univers». Comitetul aranjator: Aron Deac, președinte. Octavian Bonfiniu, cassar. Teodor Vandor, secretar. Dr. Ambrosiu Chețian, Ioan Fodor, Valeriu Suciu, Gavrilă Precup, Ioan Rațiu. Începutul la 8 ore seara. Prețul de persoană: 1 fl. v. a., de familie de 3 membri: 2 fl. v. a.; de mai mulți 3 fl. v. a. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

Din public.)*
DECLARAȚIUNE.

În urma impresiei penibile produsă în sufletul meu prin corespondența dlui Vasile T. Motora publicată în nr.ii 282, 283, 284, 285, 286 din 1898, 1, 2, 4 și 5 din 1899 al prețutului ziari ce redi-jăți, deși am conștiința liniștită că nevinovat sânt, totuși mă vîd silit, ca înaintea aceluia p. o. public indulgent, înaintea căruia am fost descris ca un om fără seamăn, plin de răutate și ferocism, — zic, mă vîd silit să fac următoarea

Declarațiune:
Deși între mine și părintele corespondentului există încă diferențe, totuși nici-când nu m'am folosit de mijloace neonestе pentru-ca să aduc nefericire asupra-le, după-cum s'au încercat dl corespondent și părintele seu în mai multe cazuri față de mine.
Străin sânt de ori-și-ce amestec în procesul știut, martor îmi este D-zeu, și nimic nu am întreprins sau machinat, pentru-ca corespondentul sau părintele seu să fie pe nedrept deținutu.

Neadovărate sânt aserțiunile corespondentului, că eu în timpul întemnițării lor aș fi fost pe la fiscal ori tribunal, ca să-i acuz, căci în timpul cât au fost încarcerați, necum să fi fost pe la fiscal ori tribunal, dar' nici în Alba-Iulia nu am călcat.

Resping deci cu indignațiune toate învinuirile aduse asupra mea, cu un cismn ne mai pomenit — și repet, că tot ce s'a scris la adresa mea, sânt tot atâtea invecitive nedemne, cari au avut scopul de-a mă prezenta prea stimatului public ca pe un om fără simțăminte și lipsit de ori-și-ce educație morală.
Și cu aceea încheiu, zicînd corespondentului: »tot lucrătorul e vrednic de plata sa«.

Zlatna, în 25 Ianuarie 1899.
Iuliu V. Albini,
notar cerc.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această redacțiunea nu e responsabilă. Red.

POSTA REDACȚIUNEI.

Dlul **Liviu J.** în V. Poji aduce rachiul de unde vrea și cât vrea. La arîndatorul din sat nu ai să plătești nimic.

Ch. De lângă Lîpova. Atingi o idee care intră în planul nostru. E frumoasă și generoasă. Dar' o atîngi numai. Te rugăm comunică-ne numele și adresa, să ne înțelegem. — Îți anunțăm că aprobăm ideea d-tale și sîntem de credința, că astfel de vederi largi ar trebui sistematic expuse, spre binele școlii. Este terenul pe care e și necesar, și ușor să convenim cu toții. Trebuie numai să preparăm terenul. Colaboratori în acest sens, larg, generos, național, ne sînt bineveniți.

Tribuna Literară.

INFORMAȚIUNI.

Tolstoi despre artă și patriotismism. Extragem dintr'un interesant articol (»Teatrul rusesc și Tolstoi») scris de vestitul actor dela Burteatrul, I. Lewinsky, în »Deutsche Revue» următoarele rînduri, cuvinte ale marelui savant rus. Eată ce a zis Tolstoi lui Lewinsky: »Eu n'am nici un patriotism. Mie îmi este cu totul indiferent, ce are să se întemple cu Rusia sau cu ori-care alt stat. Aceasta e fără importanță pentru jînta omenimei în sensul meu. Statele mai mici sînt mai fericite. Olanda ese în timpul mai nou la iveală. Șese preoți au vorbit acolo deja de pe amvon în sensul meu contra militarismului. Un creștin nu poate fi soldat. Patriotismul e o pedecă pe această cale. În Freiburg s'a ținut un congres socialist, în care s'a propus o grevă generală contra serviciului de arme. Atunci s'a sculat Bebel, declarînd, că Nemții nu vor pute să facă aceasta, căci apoi imediat Francezii se vor arunca asupra Germaniei spre recucerirea Alsației și Lotharingiei. Acestea nu sînt căile, pe care s'ar pute ajunge fericirea omenimei». — Ear' despre artă s'a pronunțat Tolstoi astfel: »Arta să fie religioasă, nu însă în sensul bisericii, ci umană. Materiile cele mai frumoase sînt în biblie. Grecii, prin caracterul religios care-l dădeau artei lor, au prestat mai mult pentru teatru. Evul mediu are un caracter mai bisericesc — timpul nostru însă trebuie să iee o înfățișare umană». — Despre Shakespeare Tolstoi zice că e un păgân.

Bibliografie.

»LIGA ROMÂNĂ» DESPRE »LUPTELE ROMANILOR».
Liga Română scrie următoarele despre broșura noastră »Luptele Romanilor»: »Tribuna» din Sibiu a avut buna idee de a scoate în broșură »Luptele Romanilor», o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl Doctor Romanus.

Alte cărți, apărute până acum în chestia națională privesc mai mult actualitatea, pe când lucrarea dlui Romanus îmbrățișează într'un breviar trecutul acestor lupte combinându-l cu actualitatea.

Sub raportul acesta, ea vine oarecum să completească tot ce s'a scris în chestia națională de vre-o 7—8 ani încoace. În aceasta residă nota cea mai bună și mai înaltă a cărții.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut grijă de a o feri de ori-ce balast plictisitor și a-i da o limbă aleasă. Așa, că expunerea întreagă nu e numai succintă, fidelă și clară, dar' ea devine și atractivă.

Aceste calități noue vor face de sigur ca lucrarea dlui Romanus să fie prețuită pretutindena. Mai ales în România, unde trecutul chestiei transilvane e foarte puțin cunoscut. De aceea o și recomandăm cu toată convingerea și căldura, ca pe unica carte cu garul de a introduce pe cetitor mai comod în deplina cunoaștere a chestiei naționale.

»Naționalitatea». Societatea noastră »Tipografia» a scos într'o elegantă broșură interesantul studiu de Max Nordau despre »Naționalitate». Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nostri limbajul frumos în care »Rosmarin» al nostru a știut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii nostri, căci în »Tribuna» s'a publicat mai întâiu. Vorba era numai ca interesantele observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână resfirate prin atâtea numeri de ziari, ci să fie colectate într'un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a implinit-o »Tipografia» când a retipărit articolii din »Tribuna» în broșura de față. În estensiune de 40 pagini,

tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria »Tipografia» societate pe acțiuni în Sibiu.

„Călințarul Poporului“
în
„Convorbiri Literare“.

Distinsa și cea mai veche revistă română face recensiuine în ultimul seu număr, pe Noemvrie, »călințarului» nostru.

Eată aceasta apreciere:
»Călințarul poporului pe anul 1899». Anul XIV., Sibiu, editura și tiparul »Tipografie», societate pe acțiuni, Sibiu, merită să fie relevat pentru jînta pe care o urmărește și pentru mijloacele care le întrebunțează.

E un adevărat călințar popular, care în afară de materia calendaristică obișnuită, conține materia cea mai potrivită pentru a ține deșteaptă conștiința națională în popor.

În »Dela 1848» se povestește plutele Romanilor în contra asupritorilor unguri, ear' în »Revașul nostru» se face o dare de seamă despre toate incidentele care au turburat viața românească din Ungaria dela Septemvrie 1897 până în Septemvrie 98. Afară de aceasta se relevă faptele care vădesc că viața românească se menține și se manifestă cu putere atât în regat cât și în celelalte țeri locuite de Români.

Într'adevăr mai rar carte care să urmărească cu atîta unitate de concepțiune scopul propus.

La librăria »Tipografia», societate pe acțiuni în Sibiu, se află următoarele cărți:

- »Memorial», Archiep. și Metropolitul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea fl. —30
- »Doina», conf. ținută la ateneul din Bêrlad, de Mândrescu —28
- »Critice» 1867—1892, de Maioreșcu. Vol. I. și II. a 2 fl. — cr. — 4.—
- »Povestile Bănatului», de Cătana —30
- »Literatura popor. română», de Gaster —2.50
- »Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou», de Dr. Iuliu Olariu —2.50
- »Cersitorul», dramă în 2 acte de Livescu —.50
- »Studii Critice», de Ghera. Vol. I. și II. a 2 fl. 20 cr. — 4.—
- »Higiiena română», de Dr. Leo Murășianu —1.—
- »Izvoade», de Demetrescu — 4.—
- »Trandafiri și vioarele», de Pop-Reteșanu —.60
- »Din Moldova», schițe de Kotzebue — 1.—
- »Floarea din Firenze», de Livescu —.50
- »Istoria Romanilor sub Mihaiu-Vodă-Viteazul», de Nicolau Bălcescu — 2.—
- »Tramție», 10 piese Slovacesti Vol. I. și II. a 1 fl. 50 cr. — 3.—
- »Scierile părinților aptoosrești», de Dr. Iuliu Olariu —.70
- »Merinde dela școală», de Popea —.60
- »Despre influența împrejurărilor», de Panait Zosin —.50
- »Memorii din timpul războiului», de Georgescu —.88
- »Pul de lei», poesii eroice, de Nemișescu — 1.—
- »edii de gală — 2.—
- »Poesii», de Macedonski. — 2.—
- »Copii de pe natură», de Negruzzi —.50

La comanda deli afară s' se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Teatru orașenesc în Sibiu.

Sămbătă, 4 Februarie n.
Beneficiul cassarului **Gustav Binder.**
Ein Gesellschaftsabend.
Dramă într'un act de Dory.
După aceea:
HUSAREN-LIEBE.
Comedie în 2 acte, de C. Muray, trad. de B. Buchbinder.
Începutul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiu.

În 3 Februarie n. 1899.
Hotel »Impăratul Romanilor»: D-na Pațiu, soție de advocat din Alba-Iulia; Bayer, forstier sup. din Cârțoșoara; Tauber, volajor; Timar, director din Tirgul-Murșului; Mauritz, inginer, d-na Lakatos, privatieră, din Oradea-mare; Wittmayer, hotelier, Mittler, comerciant, din Viena; Altmann din Budapesta, Rosenberg, Martin din Berlin, comercianți.
Hotel »Neurhner»: Weiss, neguțetor de vite din Oradea-mare; d-șoara Meng, privatieră din Timișoara.
Hotel »Meltaer»: Balugan, secretar din Panciova; Fleschin, notar din Porcești; Ganea, preot; Fürst, volajor din Budapesta; Dr. Schuster din Codlea; d-na Csavassy cu sora, privatieră din Ighiu; Ștefan, econom din Ungurei; Neubrun din Budapesta, Bucho din Viena, volajori.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 1 Febr. n. 1899

Sămînțe	Cantitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.		Cantitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până		dela	până
G r a u						
Băntănesc nou	75	10.—	10.10	76	10.15	10.20
Grâu de Tisa	75	10.15	10.25	76	10.25	10.30
Grâu de Festa	75	10.10	10.20	76	10.20	10.25
Grâu de Alba-Reg.	75	10.15	10.25	76	10.20	10.25
Bactica	75	10.25	10.3	76	10.35	10.40
Grâu ung. de Nord.	75	—	—	76	—	—

Sămînțe vechi ori noue	Soiul	Cantitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcară	prima de nutreț	70—72	8.05	8.10
Orz	de vinare	60—62	6.10	6.40
	de vinare	62—64	6.70	7.50
	de bere	64—66	6.70	8.50
Ovăș Cucuruz (porumb)	bănaș	39—41	5.55	5.60
	de altsoiu	—	5.50	5.55
Meiu	—	—	—	—
Hrișcă	—	—	4.25	4.50

Mărci pe termen.	Soiul	Cantitatea per 100 chilogr.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Grâu	Mart.-Apr. Sept.-Oct.	9.2	9.7	9.7
Cucuruz	Maiu.-Iun. Iuliu.-Aug. Mart.-Apr. Oct.	4.86	4.87	4.87
Ovăș	—	5.84	—	5.85

Produse diverse	Soiul	Cursul	
		dela	până
Săm. de trif.	Lucernă unguroască roșie	—	—
Oleu de rap.	rafinat	—	—
Uns. de porc	dela Festa	55.—	55.50
Slănină	svântată	—	—
	afumată	58.—	54.—
Șeu	—	—	—
Prune	—	—	—
Lăctar	slavon, nou	—	—
	băntănesc	—	—
Miere	brută	—	—
	galbină străcurată de Rosenau	—	—
Ceară	—	—	—

Cursul pietii din Sibiu.

Din 2 Februarie n. 1899.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.44	vînd.	9.49
Lire turcești	—	—	—	—
Imperial (15 R' aur)	—	19.—	—	19.10
Ruble rusești 100 a	—	126.75	—	127.25
Galbeni	—	5.64	—	5.63
Napoleon-d'ori	—	9.48	—	9.55
100 Marce germane	—	58.55	—	59.90
Livre sterling	—	12.25	—	12.05

Bursa de Budapesta.

Din 1 Febr. n. 1899

Renta de aur ung. 4%	—	—	—
„ „ 4%	—	—	—
„ val. cor. 6%	—	—	100.25
Imprumutul căilor ferate ung.	—	—	121.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	—	—	123.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	—	—	102.—
Bonuri rurale ung.	—	—	98.—
„ croate-slavone	—	—	99.—
Obligațiunile desp. regalilor	—	—	101.50
Imprumut cu premiu ung.	—	—	156.—
Louuri pentru regularea Tisei și Seghedin	—	—	140.—
Renta de hârtie austriacă	—	—	102.40
„ de argint austriacă	—	—	102.25
„ de aur austriacă	—	—	128.80
Louuri austriace din 1860	—	—	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	—	—	955.—
„ de credit ung.	—	—	—
„ de credit aust.	—	—	—
Scrisori fondiare ale institutului de credit și economii »Albina»	—	—	102.—
Argintul	—	—	5.69
Galbeni împărătești	—	—	5.66
Napoleon-d'ori	—	—	9.55
Mărci 100 imp. germane	—	—	58.95
London 10 Livre sterlingi	—	—	120.45

Bursa de Viena.

Din 1 Febr. n. 1899

Renta de aur 6%	—	—	—
„ „ 4%	—	—	—
Renta ung. v. c. 4%	—	—	122.20
Imprumutul căilor ferate ung.	—	—	100.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	—	—	122.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	—	—	101.75
Bonuri rurale ung.	—	—	121.60
„ croate-slavone	—	—	98.—
Imprumut cu premiu ung.	—	—	156.—
Louuri pentru regularea Tisei și Seghedin	—	—	150.—
Renta de hârtie austriacă	—	—	102.45
„ de argint austriacă	—	—	101.80
„ de aur austriacă	—	—	128.80
Louuri austriace din 1860	—	—	160.25</

